

Bem az 1849. év aug. 19-én kelt át a világsi katastrófa után Kossuth Lajos kormányzóval a Dunán Törökországba s beteges napjait Allepoban töltve, 1850-ben kimúlt az élek sorából az, kinek tett-dus élete valóban úgy tekinthető, mint hadi evangélium, melyből minden katona és hazafi oly üdvös tanulságot szerezhet, mint keresztény ember Krisztus életéből.

A török kormány azon gyöngéd figyelmet tanúsította a magyar nemzet irányában, hogy a nagy hírű tábornok halála után e jelvényt Kossuth Lajosnak, nemzetünk atyjának, mint az illető kormány volt főnökének s e minőségben a rend nagy mesterének küldötte meg Kiutaháza.

Kossuth Lajos, nemzetünk atya ezen nemzeti kincsét 26 évig őrizte, míg alázatos felkérésre már az általa nagyrabecült s testvériesen szeretett székelyeknek a multak emlékére kedveskedni kívánván a székely nemzeti múzeumban elhelyezésére nekem megküldötte, mely a történelmi elismerésnek legbecselebb és legmagasztosabb kijelentését képezi.

Nemzetünk atya jól tudta, hogy ez emlékekhez illőbb és méltányosabb helyet nem lehetett volna találni, mint Háromszéket, hová a székely nemzeti múzeum elhelyeztetése határozatát — mint említém — a legközelebbi időkben várja, hogy pénzalapról gondoskodni lehessen, a székeség, értelmiség, főképp pedig a hazafiaság érzetében bizva, mielőbb felszólítássalék.

Nem hagyhatom szó nélkül még ezen ezüstbe foglalt kis keresztet bemutatni, mely azon bitófából faragott, melyen Damjanich János, honvédtábornokaink legdicsebbje a halhatatlanság babérait nyerte el iszonyu halálával.

Ezen emlékeklyét özv. Makray László honvédereszes adá a múzeumban őrzés végett, mit néhány volt honvéd a az méltólag ezüst sugarakkal ohsjt felidzített, hogy az utókor kegyeletlen emlékezzen azon véres és gyászos napokra, melyeket ők átértek.

Es most azon hazafiai ohajomat bátorodom kifejezni, hogy a létesítendő székely nemzeti múzeumot áldjunk meg s folyjunk be akár anyagi, vagy szellemi vagyonnal a nemzet közjávára, tegyünk magunkért, gyermekeinkért, késő unokáinkért.

Vasady Gyula.

A felolvasó-egylet negyedik estélye.

A felolvasó-egylet vasárnap tartotta negyedik estélyét. Dr. Szász István „A pénzről” tartott igen élvezetes, szép nyelven és nagy gondal ir előadást. A pénz társadalmi hatásáról emlékeztető meg felolvasó ur a kapzsi pénzvágásokat, az usziorásokat élénk vonásokban jellemezte. Felolvasását a közönség érdeklő hallgatta végig, az egyes találó passzusok tetszésnyilatkozatával találkoztak s végül felolvasó urat megéljenzte. Az értekezést jóvá számunkban közöljük.

Jancsik Eliz k. a. „Pázmány lovag” költeményt szavalta csengő hangon, átérzetten s oly könnyűséggel, hogy sikerült szavaltatását többszörösen megéljenzetett.

Második sorban felolvasott Vasady Gyula tanár ur a „Múzeumokról” — felolvasásában Bem apóról a érdemkeresztjéről is megemlékezett. Vasady Gyula ur gondal ir értekezése megéljenzetett. Mai számunk hozza.

Lukács ur szavalta „Az örült ójszakája” költeményt meglepő pathossal. Lukács ur hangköret, a könyűséget, melyel hangját felhasználja tekintve — benne egy drámai színész veszett el s nagy kár, hogy e téren nem értekesíti képességét. Tekintve, hogy e költemény a legnehezebben szavalhatók közé tartozik — egyes passzusokat kivéve, melyeket szavalló tulzotlan adott elé — Lukács ur szavallatát kritikán felül állónak kell kijelentetünk.

A kedvezetlen idő miatt csekély közönség vett ez estélyen részt — főképp kevés férf, ez egyelőt pedig, megérdemelne nagyobb pártfogást is. A bevétel a honvéd menház javára fog részben fordittatni.

A székely nemzeti múzeum számára f. év febr. havában beérkezett adományok kimutatása.

I. Könyvek és kéziratok.

Bányai Károly urtól 1 drb. könyv. Bálint Gábor urtól 4 kötet könyv. Bartalis József urtól 1 angol oklevél. Cseh Sándorné, Bornemissa Luiza asszonytól 15 kötet könyv. Orbay Mihály urtól 15 drb. kézirat. Szabó Károly urtól 3 kötet könyv. Szentiványi József urtól 1 drb. írott köny. Makray Lászlóné urasszonytól 1 drb. kézirat. Xantus János urtól 1 chinai könyv (történelem).

II. Régiségek és érmek.

Kossuth Lajos, nemzetünk atyjától Bem tábornok érdemjele, melyet Nagy-Szeben bevételé alkalmával kapott. Makray Lászlóné urasszonytól egy ezüstbe foglalt fakereszt, mely Damjanich János bitófájából faragott, Makray L. ezredes érdemrendjele. Özevgy Bartha Sándorné urasszonytól 1 selyemmel himzett női derék. Bartalis József urtól 2 drb. gyűngyűkép, 1 drb. bronz zár-részlet, Casten bey családi pecsétnyomója, 1 drb. rézpénz, 1 drb. római cserépedény-alj. Cseh Sándorné, Bornemissa Luiza urasszonytól 1 ólomtányér betűlökkel. Csizsár Albertné urasszonytól Kenyén János fejedelem pohara, 2 drb. pohár, 2 drb. himzett párnahaj, 1 házi szőttes kendő, 1 ólomtányér. Bálint Gábor urtól 2 drb. chinai pénz. Özevgy Zathuretzky Istvánné urasszonytól 1 nagy boros pohár. Zathuretzky Berta k. a.-tól 1 aranyozott üveg és pohár. Kónya Domokos urtól 1 családi pecsétnyomó. Xantus János

urtól 3 drb. siami, 2 drb. chinai pénz. Cseh Sándor urtól Kis Sándor ezredes érdemjelvénye, Fircsa János urtól az olasz-magyar legio pecsétnyomója.

III. Természeti tárgyak.

Bálint Gábor urtól 3 drb. sajtolt mandschuk theát, nehány darab füstölő. Bartalis József urtól 3 drb. manna, 1 drb. tengerhab, 1 kristály-márvány, 1 drb. ossa sepia. Ebergényi Samuné urasszonytól 3 drb. termés aranyzálakkal. Grégus János urtól a kőpcei bányában talált allatfajok körszéné képződvé. Cseh Sándorné, Bornemissa Luiza urhölgytől több mármárosi kristály Szentiványi Ignácné urasszonytól 1 arany stufa, 3 drb. követláb.

IV. Különböző tárgyak.

Bálint Gábor urtól 1 mandschuk szalmakalap, 4 drb. mandsuluh cserép kép. Cseh Sándor urtól 1 székely kép keretben. Xantus János urtól 1 páli sanscrit budhaista biblia, mely talipot-fa szeletekre van karcolva, a keceméti ref. egyháztól 1 hármas szobor fényképe.

Fogadják a lelkes adakozók szíves köszönetünket, egy nemzet hálás elismerését.

1877. március 4-én.

Vasady Gyula.

Felszólamiás.

A „Nemere” 17-ik számában egy tanító interpolálja az orbai tanítótestület érdemes elnökét, hogy mi az oka, hogy sem az őszön sem a télen nem hitta gyűlésbe az illető járásköri tanítókat.

Interpelláló többet is beszél, mint a menyit egy tanítónak az illem megongedna, és azzal átélte a pusztá tárgyalogosság határát.

A sértett elnök nem szorult egy magamszerű gyarló ember védelmére, mert én értelmeleg egy állók hozzá, mint egy csüpp víz mennyiségileg egy folyamhoz, de mégsem állhatom meg, hogy a hallgatás szerénységéből ki ne bontakozzam, mivel költemetlent lepett meg az a gyöngédtelen eljárás, mely szerint Háromszéknek egyik köztisztelőben álló tekintélyét, legjobbjaink egyikét, a népevelés buzgó apostolát — kimélytelentl bántalmazza egy egy olyan ember e kitől baráti bizalmasságot várt volna az illető.

Felszólaltam, mert nem szeretném, hogy az érdekeltnök s tanító kar előtt, mint tanító — én is belékerüljek a lappangva gyanújába.

Elnök ur is felsőhajthat kegyes interpellálójához, mint Caesar az ő fogadott fiához: „et tu mi fili Brutus?”

B i b ó.

Kézdí-Vásárhely, 1877. febr. 27.

Tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjában jelzett felolvasási estély, melyet f. év és hó 25-én a Petőfi szobor és Toth Ede siremléke javára tartottunk, alóirít rendező bizottság kedves kötelezésének tartja nyilvánosságra hozni egyfelől az estély jövedelmét, másfelől az ez alkalommal felülfizetők névsorát, mely összeg együtt a költségek levonásával 31 frt 35 krt teszen, ennek felerésze a Petőfi-szobor alap javára el is küldetett, és felerésze pedig Toth Ede siremléke javára 15 frt 50 krtban a k-vásárhelyi takarékpénztárba kamatozás végett elhelyeztetett mindaddig, míg a közmívelődési egyesület biztos tudomást vesz arról, hogy — a siremlék-bizottmány megalakult.

A felülfizetők következők:

Tusa János 20 kr.	Szabó Géza 50 kr.	Hankó Dániel 10 kr.	Demeter Róbert 1 frt.	Putnok István 20 kr.	Benkő Gyula 20 kr.	Fejér Károly 80 kr.	Csizsár Mihály tanuló 50 kr.	Csizsár Mili 50 kr.	Harmathné 30 kr.	Stipulkovszky József 21 frt.	Szabó István 20 kr.	Bartok N. Károly 20 kr.	Szotoryi József 30 kr.	Csik József 30 kr.	Ij. Dobay János 20 kr.	Kálnoky János 30 krajcár.	Baric Antal 20 krajcár.	Pap Adolf 50 kr.	Vass János 20 kr.	Bálint Károly 20 kr.	Id. Dónáth József 1 frt.	Székely László 20 kr.	Solyom Miklós 20 kr.	Kelemen 20 kr.	Mátéfy Károly 25 kr.	Lovasi Bódog 20 kr.	Összesen 9 frt 16 kr.
																Jegyekből költségek levonásával	22	19	n								
																Összesen	31	35	n								

Ezen összegből a Petőfi-szoborra elküldetett	15	50	n	
Toth Ede siremléke javára takarékpénztárba helyeztetett	15	50	n	
Postadíj és pénztári könyvecske	—	35	n	
Összeg	31	frt	35	kr.

Harmath Domokos, rend. biz. tag.

Egy Kézdí székhez tartozó faluban, márc. 3.

A kézdí-vásárhely kantai rom. kath. tanórában több tanuló az iskolai törvényekről eltérvén, megbüntettetett; de nem a törvény szerint. Mert a törvényben az van, hogy kisebb büntért u. m. a rossz tanulást bezárattik, nagyobb büntért pedig a tanárterkeztetlere hivatik, vagy pedig a gymnasiumból kiutasitattik. Hanem a tanár uraknak — fiam beszéde szerint — e három közül egyiket sem tetszett választani, hanem fogták magukat és a tanulókat rendre egytől-egy — a ki hibázott — jól megkorbácsolták. Illó dolog-e ez?

Hát az atorjai főjegyző Solyom Ferenc urnak mi köze van a tanulóhoz? Ki hatalmazta fel őt, hogy más ember gyermekét bántalmazza? Kérdem:

Mióta és ki által van s, t. i. Solyom ur a kantai rom. kath. gymnasium gondnokának kinevezve?*)

Leendő választát elvárja egy atya.

Nyilt kérdés

fel-dobolyi énekvezér és tanító Mátyás Mihályhoz.

Miután ön a fel-dobolyi olvasó-egylet javára nem rég tartott táncvigalom alkalmával, az önt ünnepegyesen meghívó követnek nem állította az a kérdést tenni: „Mirevaló hize az olvasó-egylet, minek a „Nemere” usjág; hide eleget fu a Nemere szele; minek a könyv, s miért ily semmiség célra bált tartani? miután ezen elök badarul s megfontolatlanul fölvetett kérdéseit tényleg is bebizonyítá akkor, a midőn az említett célra tartott táncvigalom személyesen megjelenve, s mint a ravasz róka sompolyogva a legügyesebben kikerülte a pénz beszédő bizottság figyelmét s a nélkül, hogy a beléptidj 25 krajcárt befizette volna, reggelig mulatott a díjt lefizetett közönség között; miután ezen fukar fővsénysége által tényleg bebizonyítá, hogy alábbvaló a legutolsó falusi embernél, ki ha nem fizetett, nem is jelent meg; miután ön a csend és jó rend fenntartása tekintetéből ki nem utasított: most azt kérdi utlir bizottság: „hajlandó e ön a 25 kr. beléptidj utlagosan illetékes helyre befizetni vagy nem?” — Utóbbi esetben számíthat rá, hogy a hátralék ügyvédi kézbe fog adadni fölújítás végett.**)

A bált rendező bizottság.

V á l a s z

Szigethi Domokos rom. kath. kántor urnak K.-Vásárhelytől.

Önök jobb lett volna hallgatni, mint ilyen cikkel magát védeni akarni.

Ne azt mondja ön: „rágalom”, de kérem, tessék bebizonyítani azt; én felhivom maga az érdekelten rencsétlen anyát, felhivom az önek városi tanács rendeletét átvívó szolgát, kik önek szemébe mondják az igazat. — Nem holmi mende-monda után lőn az írva.

Cikkéből úgy tűnik ki, hogy ön a szerelemgyermekre fektet fölnyt. A szerelemgyermek époly megkeresztelt egyén, egyházi tag, mint bárki más; nincs homlokára írva senkinek, hogy ő szerelemgyermek-e, vagy nem? Önök a halottban az egyházatog kell látni, mint az orvosnak betegében a betegét s nem kérdezősködni annak származása után.

Ami husz évi működését illeti: nyugodjon szerzett babéraján! Ami a köztisztelőt érdekl: szép — ha ön azt bírja! Ami meg az én hivatásomat illeti s az „ezt illető ténykedést: oh korlátolt gyöngé és! állásom erőmet az emberiség érdekében szenteli s kötelesem, megróni azt, mi megróvandó. S hogy én nem vagyok oly kapzsi, ön s családja is érezhette, s érezte ama szerencsétlen szerelemgyermek anyja.

Ne hallgasson ön! tegyen ön még nyilatkozatot! mert aztán én is tenni fogok; — nem önnel szemben, ki jóval alattam áll — de tenni oly helyen, melytől önek álása függ.

Beszélni ezüst, hallgatni arany, kántor ur!

X.-Z.,

kit ön nagyon jól ismer.

Legujabb.

Konstantinápoly, márc 3. A külügyminiszter közlé a külföldi török képviselőkkel, hogy egy polgári és közigazgatási iskola alapított, muzulmánok számára, melyben az államszolgálat minden ágára fognak hivatalnokok képezettni. Ez intézet alapítása tanuskodik a szultánnak azon szilárd elhatározásáról, hogy nem csak az a célja: a hivatalnokok képzettségét magasabb fokra helyezni, hanem főleg a törökök és keresztények közt minden különbséget eltörölni s csak egyedül a személyes tulajdonoktól tenni függővé az államhivatalokra való igényt.

Bécs, márc. 3. A hitelintézet igazgatótanácsa ma vizsgálja át a mérleg elkészítését. Börzei hírek szerint 2 és fél millió leírása után 3 forintnyi osztalék fog fizettni.

Konstantinápoly, márc. 3. A montenegroi küldöttek ma a nagyvezírt és a külügyminisztert látogattak meg. Az alkudozások ma kezdetek meg. A hangulat mindkét részen beülékeny. — Azt állítják, hogy a békének Montenegroval való megkötése után egy magas török tisztviselő a külhatalmakhoz rendkívüli küldetéssel fog megbíztni. — A szerb küldöttek kedden fognak innen elutazni.

VEGYES.

— József főherceg — mint a „P. N.” illetékes forrásból értesül — teljesen felidült Cannesben, s a legjobb egészségnek örvend. Egy Budapestre intézett leveleiben feleliti a főherceg, hogy Cannes tájékáról még a költözököd madarak sem távoztak el az enyhete miatt, s hogy a tavasz fakadó pompájában van. József főherceg Csaba a i gróf név alatt él jelenleg Cannesben.

— A felolvasó-egylet vasárnapi estélye jövedelme 29 frt 60 kr. — felülfizettek Bora kisasszonyok

*) Fentartással közöljük.

Szerk.

**) Az ily egyént jobb megvetni, mint vele bíbelődni. Nem érdemes reá. Szék.